

1868. évi XLIII. törvénycikk

Magyarország és Erdély egyesítésének részletes szabályozásáról¹

1. § Miután már az 1848-ik évi kolozsvári I. törvénycikk által Erdély minden lakosa nemzetiségi, nyelvi és vallási különbség nélkül, egyenjogúnak nyilvánított; s Erdélynek minden ezzel ellenkező törvénye eltöröltetett: az eddig létezett politikai nemzetek szerinti területi felosztások, elnevezések, s az ezekkel összekötött előjogok és kiváltságok, a mennyiben valamely nemzetiséget mások kizárásával illettek volna, megszüntettetnek; és az egyesült Magyarország és Erdély összes honpolgárainak egyenjogúsága, polgári és politikai tekintetben ujabban is biztosittatik.

2. § Erdély külön törvényhozása az 1848-ik évi pozsonyi VII. és kolozsvári I. törvénycikknél fogva meg nem levén szüntetve, a törvények hozásának, eltörlésének, és magyarázásának alkotmányos jogát az erdélyi területre nézve is kizárólag Magyarország törvényesen megkoronázott királya és törvényesen összehívott országgyűlése gyakorolják.

3. § A Magyarország erdélyi területén lakó honpolgárok országgyűlési képviseltetését illetőleg, a képviselők választásáról ideiglenes rendelkező 1848. évi kolozsvári II. törvénycikk a törvényhozás további intézkedéseig érvényben marad.

S mindazon teendők, melyek az említett törvénycikkben, s az annak 10-ik §-a értelmében 1866-ik év januárius 10-én kibocsátott kormányszéki utasításban az erdélyi királyi kormányshoz tartoztak, fentartva, ezentúl a belügyminister hatásköréhez fognak tartozni.

4. § Az erdélyi határőrség megszüntével köztörvényhatósággá alakult Naszód vidéke e minőségben meghagyatván, a magyar országgyűlés képviselőházába az 1848-ik évi kolozsvári II. törvénycikk szerint választandó két képviselő küldése jogával ruháztatik fel, s ehhez képest az erdélyi területbeli képviselők összes száma 75-re emeltetik.

5. § A magyarországi főrendiházban az 1848-ik évi pozsonyi VII-ik törvénycikk 1-ső §-ában foglalt tagokon kívül, az erdélyi vármegyék, Fogaras és Naszód vidékek, s a székelyszékek főispánjai, főkapitányai és főkirálybírái, ugyszintén a szászok ispánja (comes) is üléssel és szavazattal bírnak.

6. § A kormányzat az erdélyi területre nézve is a törvények értelmében Ő Felsége magyar felelős ministeriuma által gyakoroltatik.

7. § Az 1848-ik évi kolozsvári I. törvénycikk 3-ik §-ánál fogva ideiglen fentartott erdélyi királyi kormányshoz a mellé rendelt központi segédhivatalokkal együtt felosztattatik, s működésének a jövő 1869-ik évi május 1-ső napjáig leendő megszüntetésével a ministerium megbizatik.

8. § Az erdélyi köztörvényhatóságok alkotmányos hatáskörének visszaállítása iránt az országgyűléstől nyert felhatalmazás alapján a magyar felelős ministerium által 1867-ik évi július 27-én közzétett rendelet, nemkülönben az ennek 21-ik pontja nyomán az erdélyi városok szervezése tárgyában az erdélyi királyi biztos által kibocsátott utasítás, a törvényhatóságok rendezéséről alkotandó törvény létrejöveteléig érvényben marad, azon különbséggel, hogy az ezekben a kormányshoz ruházott hatáskör a ministeriumot fogja illetni.

9. § A székelyszékek főkirálybíráit és a szász ispánt (comes) ministeri ellenjegyzés mellett, Ő Felsége a király nevezi ki.

1 Szentelőkve: 1868. XII. 6. Kihirdetve: az országgyűlés mindkét házában 1868. XII. 7.

10. § A királyföldi (fundus regius) székek, vidékek és városok belkormányzati jogainak biztosítása, képviselők szervezése és a szász nemzeti egyetem jogkörének megállapítása tekintetében megbizatik a ministerium, hogy az illetők kihallgatásával az országgyűlés elé oly törvényjavaslatot terjesszen, mely valamint a törvényeken és szerződéseken alapuló jogokat, úgy az ezen területen lakó bármely nemzetiségű honpolgárok jogegyenlőségét is kellő tekintetbe vegye, és összhangzásba hozza.

S addig is felhatalmaztatik a ministerium, hogy a királyföldi székek, vidékek és városok szervezését és hatáskörét illetőleg, az itt kifejezett vezérelvek szellemében ideiglen intézkedjék.

11. § A szász nemzeti egyetem (universitas) az 1791-ik évi erdélyi XIII. törvénycikkkel egyező hatáskörben, Ő Felsége legfelsőbb s a magyar felelős ministerium útján gyakorlandó felügyeleti jogának fentartása mellett, továbbra is meghagyatik, azon különbséggel, hogy az egyetemi gyűlés, a törvénykezési rendszerben történt változás folytán, bíró hatóságot többé nem gyakorolhat.

12. § Azon törvények alkalmazása, a melyek Magyarország és Erdély törvényhozásának egyesülését megelőzőleg, Magyarország külön országgyűlésén alkottattak az erdélyi területre nézve, a mennyiben szükséges lesz, törvényhozás útján fog eszközöltetni.

Addig is azonban ezen országgyűlésnek 1867-dik évi márczius 8. és 11-én kelt, s a ministeriumot az igazságszolgáltatás terén szükséges intézkedések megtételére felhatalmazó határozata a maga épségében tartatik fenn.

13. § Az 1848-ik évi pozsonyi IX. törvénycikk 1-ső és XII. törvénycikk 6-ik §-ának érvénye, az erdélyi vesztett úrbériségekért és tizedekért kiadott, vagy kiadandó földtehermentesítési államkötvények biztosítása végett, Erdélyre is kiterjesztetik.

14. § Erdély mindazon törvényei, melyek az erdélyi területen és a korábban ugynevezett magyarországi részekben a bevett vallás-felekezetek, egyházak és egyházi hatóságok vallásgyakorlat s önkormányzati szabadságát, jogegyenlőségét, egymás közötti viszonyait, s illetőleg hatáskörét biztosítják, nemcsak sértetlenül fentartatnak, hanem egyszersmind a görög- és örménykatholikus, és a keleti-görög szertartású egyházakra is kiterjesztetnek.

15. § Az 1844-ik évi magyarországi III-ik törvénycikk 2-ik §-ának a vegyes házasságok egybekötésére vonatkozó rendelete, s ugyanezen törvénycikknek 6-tól 10-ig terjedő §-ai az egyik vallásból másik vallásba való áttérés módozatát illetőleg, az előbbi 14. §-ban említett minden vallásfelekezetre nézve, és a kölcsönös viszonyosság értelmében, a törvényhozás végleges intézkedéseig, Erdélyre is kiterjesztetnek.

16. § A Középszolnok, Kraszna és Zaránd vármegyék, s Kővár vidéke területén létező egyházak és iskolák továbbra is eddigi egyházi hatóságaik alá fognak tartozni.

17. § Ő Felségének Magyarország királyának, mint Erdély nagyfejedelemének és székegyek ispánjának (sibulorum comes) ezen cziméből Magyarország és Erdély törvényes egységének hátrányára semminemű következtetés nem vonható.

18. § Ezen törvény végrehajtásával a ministerium oly felhatalmazás mellett bizatik meg, hogy saját felelőssége alatt mindazon intézkedéseket is megtehesse, s mindazon kiviteli módozatokat is alkalmazhassa, melyek a helyi viszonyokhoz képest szükségesnek lesznek.

TARTALOMJEGYZÉK

1868. évi XLIII. törvénycikk	1
Magyarország és Erdély egyesítésének részletes szabályozásáról	1